

Stowarzyszenie Księgowych
w Polsce

ZMIANY PRAWA

Nowe obowiązki księgowych

W najbliższym czasie wejdzie w życie wiele przepisów, nakładających nowe obowiązki m.in. na biura rachunkowe. Wśród zmian, na które księgowi powinni szczególnie zwrócić uwagę, są regulacje wynikające z nowelizacji przepisów, dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Agata Kowalik
radca prawny, doradca
podatkowy w DORADCA Sp. z o.o.
w Lublinie, członek i wykładowca
Stowarzyszenia Księgowych
w Polsce

Zmiany w ustawie z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jedn. DzU 2020 r., poz. 971) zostały wprowadzone ustawą z 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz niektórych innych ustaw (DzU 2021 r., poz. 815).

Nowelizacja **implementuje przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/843 z 30 maja 2018 r.** w sprawie zapobiegania wykorzystaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (tzw. piąta dyrektywa AML, modyfikująca prawo unijne i zwiększająca transparentność przepływów finansowych). Poszczególne przepisy tej ustawy wchodzi w życie sukcesywnie: 15 maja, 31 lipca i 31 października 2021 r.

Co obowiązuje od 15 maja

Do najważniejszych zmian, które już weszły w życie należy zaliczyć doprecyzowanie niektórych definicji, w tym definicji beneficjenta rzeczywistego.

Według nowego brzmienia za beneficjenta rzeczywistego uznaje się „każdą osobę fizyczną”, spełniającą kryteria wskazane w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy, co oznacza, że w procesie ustalania beneficjenta rzeczywistego należy zawsze uwzględnić wszystkie potencjalne osoby, mogące spełnić którąkolwiek z przesłanek wskazanych w ustawie.

Rozszerzenie katalogu

Jedną z najistotniejszych zmian, wchodzących w życie 31 lipca 2021 r. – a dotyczących bezpośrednio księgowych, znajduje się rozszerzenie katalogu instytucji obowiązanych.

Dodano bowiem do niego m.in. przedsiębiorców, których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług, polegających na sporządzeniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędących innymi instytucjami obowiązanych.

Dotychczas przepisy wymienionej ustawy do instytucji obowiązanych zaliczały m.in. podmioty prowadzące działalność usługową prowadzenia ksiąg rachunkowych. Regulacjami tymi nie były zatem objęte podmioty prowadzące uproszczoną formę księgowości (księgę przychodów i rozchodów). Teraz ma się to zmienić.

Podmioty świadczące usługi prowadzenia ksiąg podatkowych, będą musiały dokonać kompleksowego wdrożenia postanowień ustawy i tym samym wypełnić wynikające z niej obowiązki, do których należą m.in.:

- opracowanie i wdrożenie wewnętrznej procedury dotyczącej prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu oraz wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników lub inne osoby, wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej, rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,

- wyznaczenie członka organu zarządzającego, odpowiedzialnego za wdrożenie przepisów ustawy,

- wyznaczenie pracownika zajmującego kierownicze stanowisko, odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności prowadzonej działalności z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,

- zapewnienie udziału pracowników, wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w programach szkoleniowych, dotyczących tych obowiązków,

- stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, w tym weryfikowanie kontrahentów,

- opracowanie i wdrożenie oceny ryzyka.

W związku z wejściem w życie nowych regulacji wiele pracy czeka również biura ra-

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE

Wstąp! Sprawdź! Zostań z nami!

To największa i najstarsza polska organizacja skupiająca przedstawicieli środowiska zawodowego związanego z rachunkowością i finansami. Od dziesięcioleci Stowarzyszenie dokłada starań, by jego członkowie odznaczyli się najwyższej jakości kompetencjami i postępowali zgodnie ze standardami etyki. Edukacja to jeden z najważniejszych obszarów działalności Stowarzyszenia – organizacji o ogromnym dorobku i znaczeniu w środowisku księgowym, cieszącej się również zasłużonym uznaniem wśród przedsiębiorców. **SKWP** kształci księgowych na różnych poziomach – od księgowego, poprzez specjalistę ds. rachunkowości, głównego księgowego do dyplomowanego księgowego.

W dobie globalizacji i integracji europejskiej **SKWP**, dzięki swoim doświadczeniom, posiadanej renomie i ugruntowanej pozycji, dąży do rozwijania rachunkowości i rewizji finansowej, by odzwierciedlały dokonujące się nieustannie zmiany i spełniały wymogi globalnie uznawanych standardów. Dążenie to potwierdzone jest codzienną pracą i zaangażowaniem członków Stowarzyszenia zarówno w życiu zawodowym, jak i społecznym.

Stowarzyszenie poczuwa się do odpowiedzialności za pomoc tym, którzy chcą lub już stawiają pierwsze kroki w zawodzie, by mogli znaleźć się w gronie najlepszych. Rozwijanie talentów wśród młodych ludzi i promocja nowych kadr, poprzez umożliwienie im zdobycia gruntownej wiedzy, jest jednym z podstawowych celów działalności organizacji.

Natomiast tym, którzy już poznali tajniki rachunkowości i rewizji finansowej, Stowarzyszenie oferuje możliwość ustawicznego doskonalenia wiedzy i zapoznawania się z najnowszymi rozwiązaniami polskimi i międzynarodowymi. XXI wiek przyniósł nowe i trudne wyzwania. Szybko zmieniające się przepisy prawa i warunki prowadzenia działalności, wymagają od środowiska księgowych i finansistów ciągłego przystosowywania się. Stawiane przed nimi zadania mają coraz bardziej interdyscyplinarny i złożony charakter.

Panująca od ponad roku pandemia Covid-19 skomplikowała i utrudniła życie gospodarcze na całym świecie. W tych nowych warunkach Stowarzyszenie reprezentując wszystkich przedstawicieli środowiska zawodowego, pomaga im w nadążaniu za zmianami i w przystosowaniu się do nowej rzeczywistości.

W 25 oddziałach okręgowych **SKWP** na terenie całej Polski jest zrzeszonych ponad 26 tys. członków. Stowarzyszenie dba o ich rozwój zawodowy, dokłada wszelkich starań by szkolenia były wysokiej jakości i jak najlepiej dopasowane do potrzeb pracodawców. Oferta prowadzonych szkoleń jest skierowana zarówno do osób należących do organizacji, jak i z nią niezwiązanych, dla których stanowi często pierwszy kontakt ze Stowarzyszeniem.

Stowarzyszenie wydaje również publikacje książkowe polecane księgowym i specjalistom kadrowo-płacowym, osobom rozpoczynającym pracę zawodową, podnoszącym kwalifikacje i aktualizującym wiedzę.

Zapraszamy na www.skwp.pl

chunkowe, które już od dawna były zaliczane do instytucji obowiązanych (te, które usługowo prowadziły księgi rachunkowe).

Powinny one przede wszystkim zaktualizować stosowane procedury wewnętrzne oraz listę ciężących na nich obowiązków.

Na jesieni

Najwięcej istotnych zmian wejdzie w życie 31 października 2021 r. Należą do nich m.in.: zmiany w zakresie funkcjonowania oraz weryfikacji danych zawartych w Centralnym Reje-

rytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- trusty, których powiernicy lub osoby zajmujące równoważne stanowiska, w imieniu lub na rzecz trustu, nawiązują stosunki gospodarcze lub nabywają nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- spółki partnerskie,
- europejskie zgrupowania interesów gospodarczych,

- spółki europejskie,
- spółdzielnie,

- spółdzielnie europejskie,
- stowarzyszenia podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego,

- fundacje.

Zmiana ta będzie w szczególności dotykała księgowych, którzy prowadzą biura rachunkowe w formie spółki partnerskiej. Będą bowiem zobligowani do dokonania stosownego wpisu do CRBR w terminie 3 miesięcy, licząc od 31 października br.

Nowelizacja nakłada również obowiązek dostarczenia przez beneficjenta rzeczywistego wszystkich informacji i dokumentów koniecznych do zgłoszenia i aktualizacji danych w CRBR. Beneficjent rzeczywisty będzie miał na to siedem dni liczonych od dokonania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego lub od wystąpienia zdarzenia wymagającego aktualizacji danych zawartych w CRBR. Obowiązek ten dotyczyć będzie każdego beneficjenta, a więc zarówno wpisanego do CRBR przed nowelizacją, jak i po zmianie ustawy.

Odnotowanie rozbieżności

Nowelizacja nakłada na instytucje obowiązane obowiązek odnotowywania wszelkich rozbieżności pomiędzy stanem faktycznym dotyczącym klienta, ustalonym przez instytucję obowiązującą, a danymi dostępnymi w CRBR. Jednocześnie instytucja obowiązana będzie musiała podjąć odpowiednie czynności w celu wyjaśnienia ustalonych rozbieżności, a w przypadku ich potwierdzenia, przekazać tę informację ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wraz z uzasadnieniem i dokumentacją dotyczącą odnotowanych rozbieżności.

Należy przy tym pamiętać, że ustalenie sposobu odnotowywania rozbieżności powinno również zostać uwzględnio-

ne w procedurze wewnętrznej instytucji obowiązanej.

Środki bezpieczeństwa finansowego

W warunkach istniejących stosunków gospodarczych na instytucję obowiązującą nałożony został obowiązek stosowania środków bezpieczeństwa także w przypadku, gdy doszło do zmiany danych dotyczących klienta lub beneficjenta rzeczywistego. Obejmuje to również sytuację, gdy instytucja obowiązująca była w ciągu danego roku kalendarzowego zobowiązana, na podstawie przepisów prawa, do skontaktowania się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych.

Dodatkowo, podczas nawiązywania nowych stosunków gospodarczych instytucja obowiązująca (w tym biura rachunkowe) będzie zobowiązana uzyskać potwierdzenie rejestracji potencjalnego klienta we właściwym rejestrze beneficjentów rzeczywistych lub odpis z takiego rejestru.

Co istotne, instytucje obowiązane, stosując wobec swojego klienta środki bezpieczeństwa finansowego, nie będą mogły bazować wyłącznie na informacjach zawartych w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych lub odpowiednim rejestrze prowadzonym w innym państwie członkowskim UE. Tym samym treść takiego wpisu będzie miała charakter jedynie pomocniczy, a instytucje obowiązane będą wciąż zobowiązane do aktywnego działania w celu identyfikacji beneficjenta rzeczywistego.

Zmiany w nakładaniu kar

W wyniku wprowadzonych zmian dojdzie również do rozszerzenia zakresu kary pieniężnej nakładanej przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

Nowelizacja przewiduje możliwość nałożenia kary pieniężnej na beneficjenta rzeczywistego, który nie dopełnił obowiązku dostarczenia stosownych informacji podmiotowi zobowiązanemu do dokonania wpisu do CRBR (do wysokości 50 tys. zł), a także możliwość nałożenia kary pieniężnej na podmioty ujawnione w CRBR, w przypadku gdy podały one do CRBR dane niezgodne ze stanem faktycznym (do wysokości 1 mln. zł). /o

Zmiany w CRBR

Nowelizacja rozszerza katalog podmiotów, które są zobowiązane do zgłaszania informacji o beneficjentach rzeczywistych o:

- trusty, których powiernicy lub osoby zajmujące równoważne mają miejsce zamieszkania na te-